

SZILASI LÁSZLÓ

[18:48: telefon]

(El nem hangzott beszélgetések
anyámmal)

Naplóregény: zsoltosma és mantra

A középső testvérem ma fölhívott,

és szeretettel köszöntött a születésnapomon, ami, ugyebár, január elsején van, és én tudtam, hogy ezen a napon a te születésnapod van, ma lennél nyolcvanöt, csodálatos nap, néha átjöttél ilyenkor Szegedre, megtaláltál az Auditorium Maximum előtt, ijedten ejtettem el a cigarettámat, próbáltad nem észrevenni, aztán sétáltunk, és a Honvéd tér mellett az *ajzószeroimról* beszélgettünk, de hát valójában csak a kávéról volt szó, aztán kikísértelek a vasútállomásra, integettem is neked, és amikor elmentél, újra meg újra rájöttem, hogy már megint nem kérdeztem meg, hogyan is születted, milyenek voltak a körülmények, de azt azért tudtam, hogy otthon születted, a Pozsonyi utca 50. alatt, orvos nem látott, egy szülésznő vezette a szülést 1938 nyarán, már csak két és fél hónap van hátra, és elkezdődik a világháború (gyönyörű az arcukon a bőrük, olyan szép és tiszta, mint a kisbábak feneke, ezt mondogattad mindig a bábákról, rákenik azt a burkolatot, ami a csecsemőt borítja, *magukra kenik a magzatmázat, attól olyan gyönyörűek*), nem tudtam, hogyan neveltek, de azt tudtam, hogy volt egy nővéred, aki néhány naponan meghalt, láttam a sírját a jaminai evangélikus temetőben, a gyerekek sírjai között, csak azért is azt a nevet kaptad, mint ő, *velem aztán nem*

fog kibaszni az a kurva Isten, mondta apád, a rendőr főhadnagy, aki csak később vált hívővé, a halálos ágyán, és amikor nyolcvanéves lettél, megkérdeztem tőled, hogy milyen lehet ennyi idősnek lenni, hiszen akkor már hat évvel idősebb voltál annál, mint anyád, amikor meghalt, és te azt válaszoltad, könnyes szemmel, hogy *nem emlékszem, fiam, már egyáltalán nem emlékszem szegény anyámra*, és én ettől nagyon megrettentem, hiszen hát a halála után te egy egész évig böjtöltél, egyik szombaton sem ettél, és most, 2018-ban már nem emlékszel rá, mégsem emlékszel, kiesett a fejedből, én meg ezt az egészet talán csak azért írom, hogy velem ez ne történhesen meg, ez az én gyászom, ha lehet ilyet mondani, nem akarlak elfelejteni, nem akarlak, pedig hát a gyász eredménye éppen az, hogy visszamehetünk oda, ahol a gyászolásra még nem volt szükség, visszamehetünk a legelőjére – de aztán, gondolom, mégiscsak bekövetkezik a felejtés.

*

Alighanem kevés lehet a gyomorsavam,

emiatt otthon is gyártom a savanyú uborkát, majdnem mindent tudok az előállításáról (*a netről főzöl, nem értem én ezt*), de néha-néha mégiscsak fölhívtalak, akár napközben is, hogy halljam azt a kibaszott hangodat, ami előben annyira idegesített, mert majdnem teljesen siket voltál, már ne is haragudj, és megkérdeztem, hogy mennyi uborkához mennyi víz kell, mennyi ecet, és hány fokos, mennyi cukor, só, bors és babérlevél, tegyék-e bele szegfűszeget (*hú, attól aztán tényleg nagyon finom lesz*), meg hogy meddig kell főzni, és hogy felszeleteljem-e előzőleg, gyönyörű dolog volt ez, visszamehettél abba a korszakunkba, amikor még mindent elmagyarázhattál nekem, örültél, lobogott a hangod, nevettél is, és aztán persze rákérdeztem a tőtikére is, betöltöm a darált húst a szőlő májusi levelébe, leöntöm édes pöszméteszósszal, különösen finom, erdélyi étel, de aztán csak vittem neked, *meglepetés!*, mert te nagyon szeretted, felidézte neked a Pozsonyi utcát, a menekültekkel meg a betelepülőkkel, karácsony előtt pedig a töltött káposzta kezdett el nagyon érdekelni, pedig ott az útjaink már régen szétváltak, te kimostad a savanyú káposztát, rizst használtál, meg tettél bele rántást, és volt benne friss káposzta is, én meg vettem egy jó adag savanyú

káposztát, abba tettem a (szerinted:) *malackákat*, amikben előre megfőzött köles volt, ahogyan a székelyek valójában csinálják, és az egészet betettem a sütőbe, hadd rotyogjon órákig, majd rá az a rengeteg tejföl, és aztán az ünnepen (27-én mentünk, mert akkor van a testvérem születésnapja) a töltött káposzták háziversenye az Életfa otthonban, általában én nyertem, hiába tagadtad, mégsem tértél át soha az én módszeremre, soha nem tértél át semmire, amit én találtam ki, finom modorú, de nagyon kemény asszony voltál, ha akartad, ha nem, bevezettél engem a nők különös kegyetlenségeibe (*ennek ez az egy módja van*, ahogy apánk szokta mondani, megalázva, vékony hangon, rólad), nem tudom, milyen ember lettem volna, ha te nem vagy ilyen, ha nem emeled az egész családot a szocializmus fölé, föl a magasba, a könyvek meg a magasságos Úristen felé, ha nem töltöd és üríted az embereidet ennyire szépen és veszélyesen.

*

És egyszer voltatok nálam is,

megnéztétek a lakásomat a Dóm téren, apám odaült az íróasztalomhoz, ami a Fogadalmi templomra néz, és azt mondta, hogy olyan ez, annyira gazdag a felszereltségem, mint egy úrhajóban, hasítunk előre, meglátta a számítógép képernyőjében az ablakra helyezett ablakot, nevetett is, amikor pedig átmentünk Makóra, nagyon rosszul lett, a látogatás után a testvérem vitte haza Csabára, és az utolsó kanyarnál apám bele is hányt az autóba, alig lehetett kitakarítani, hetekig búzlótt a kocsi, és aztán nemsokára meg is halt az az idegennek mindvégig megmaradt férfi, de most inkább azt akarom elmondani, hogy nagyon sajnálom, amiért te nem jártál nálam egyedül, kettesben lettünk volna, megnéztük volna a nappalit (dolgozószoza & tévészoza), mellette a hosszúka szobát, ami szintén a Dómról néz, és szintén tele van tömve könyvvel, a degeszre rakott konyhát & ebédlőt, meg a hálószobát, ami régen a lányomé volt, de lassan kiszorítottuk onnan minden nyomát, már a fehér szekrényeit is elvittük, két szivacson alszunk, azokban az ágyakban voltak, amiket szintén eltávolítottunk, a két szivacson van egy fedőszivacs, azon meg egy gumírozott lepedő, olyan az egész, mint egy (tudom, hogy ez szerinted – blaszfém – túlzás, de mégis:) *oltár*, mellette

a bal oldalon egy kiszuperált szánkó (lomtalanításkor szereztük be, a helyét a lányaim találták meg, lerakóasztalként funkcionál, meg hát gyönyörű is, és felidézi azt az estét, amikor a Franklin utcán egészen a sorompóig húztam a gimnáziumi szerelmemet, aztán meg vissza, te pedig házilag készítetted el a majonézt az apró gombakonzervhez, csudálatos volt, én pedig azt képzeltem, hogy az egész életem ilyen lesz: szánkózás, majonézes gomba, folyamatos szex; nem ilyen lett, de a kis faszánkó mégis ennek a dolognak az emléke, jele, ha lehet ilyet mondani: *legalább a kudarc az enyém* [© az én szerelmes Danyi Zoltánom]), és aztán leülnénk az IKEA-s bőrdíványomra, és, akárcsak otthon, nézegetnénk a képeinket, vagy százszor annyi van itt, mint a Franklin utcában volt, de a szűrés után mégiscsak ugyanannyi, egy kis kartondoboznyi, vagy annyi sem, valami miatt mégsem merednek ki olyan szigorúan az időből, mint azok a régi fekete-fehérek.

*

*A szerző a kötet megírása idején
Térey János irodalmi alkotói ösztöndíjban részesült.*

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben 2025-ben,
a nyomda alapításának 143. esztendejében
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős vezető Balla László vezérigazgató
www.gyomaikner.hu

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Molnár Eszter Edina
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót és a könyvet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9432
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4605-0